

در فرهنگ نمی توان امر و نهی کرد

هجمه های کنگره آمریکا به روسای دانشگاه های آمریکا
استحقاقی رئیس پنسیلوانیا و عذرخواهی رئیس هاروارد را به دنبال داشت

گروه فشار در هاروارد

یادداشت دکتر طهرانچی
درباره تفتیش عقاید در هاروارد، پنسیلوانیا و...

محاکمه دانشگاه توسط
دیگاتورهای اتوکشیده

فرهیختگان

دانشگاه

چهارشنبه ۲۲ آذر ۱۴۰۲ | شماره ۴۳۲ | WWW.FDN.IR

آموزش پزشکی ایران
در ۴ دهه اخیر چگونه گسترده شد
**رشد ۴,۷ برابری دانشکده
پزشکی و ۷ برابری
جمعیت دانشجویی**

آموزش پزشکی ایران در ۴ دهه اخیر چگونه گسترده شد

رشد ۴,۷ برابری دانشکده پزشکی و ۷ برابری جمعیت دانشجویی

زهرا رضانی
خبرنگار گروه دانشگاه

سلامت و درمان را باید یکی از مهم ترین حوزه ها برای بقای جوامع از گذشته تا امروز دانست. حوزه ای که هر چه جلوتر آمده ایم پیشرفت های منحصر به فردی را چه در حوزه درمان و چه پیشگیری داشت که همگی از دل فعالیت های پژوهشی و تحقیقاتی مرتبط با آن بیرون آمده اند. فعالیت هایی که نمی توان آن را حتی برای یک هفته هم تعطیل کرد و عملاً شرط بقای حوزه سلامت و دیگر حوزه های علمی امروز به شمار می رود. اما واقعیت این است که گستره انجام تحقیقات علمی در بخش پزشکی کشور طی سال های اخیر گسترش قابل توجهی داشته، تا جایی که ایران امروز در حوزه های مختلف مرتبط با این گروه آزمایشی حرفی برای گفتن در جهان دارد. مقاله تحول در تحقيقات علوم پزشکی ایران: ۱۳۶۰ تا ۱۴۲۰ که از سوی فریدون عزیزی، استاد ممتاز دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی تهیه و تدوین شده، با نگاهی به مسیر طی شده، دستاوردهای حوزه پزشکی را در عرصه های مختلف به تصویر کشیده که در ادامه چکیده ای از این مقاله را می خوانید.

رشد قابل توجه جمعیت دانشجویی پزشکی طی ۴ دهه

یکی از مسائل مهم در حوزه پزشکی، بحث تربیت نیروی انسانی است. موضوعی که افزایش ظرفیت آن از سال ۶۳ شروع شد و با تشکیل وزارت بهداشت در سال ۶۵ به اوج رسید. تأسیس و توسعه دوره های تخصصی و فوق تخصصی پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی و گسترش آن در دهه ۶۰ باعث شد در دهه ۷۰، سالانه بین ۴ هزار و ۵۰۰ تا ۶ هزار دکترا ی حرفه ای، ۷۰۰ تا هزار و ۸۰۰ دکترا ی تخصصی و فوق تخصصی و ۳۰۰ تا ۷۵۰ کارشناسی ارشد فارغ التحصیل شوند. این مساله در گسترش دانشکده های پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی هم از سال ۴۸ تا ۱۴۰۰ صدق می کند. به طوری که از هفت دانشکده پزشکی، سه دندانپزشکی و سه داروسازی در سال ۴۸ به ۲۷ دانشکده پزشکی، ۲۵ دندانپزشکی و ۲۲ داروسازی در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ رسیدیم. اگر بخواهیم تنها ملاک را از سال ۶۱ به ۱۴۰۰ در نظر بگیریم، باید گفت این میزان رشد ۴,۷ درصدی داشته است.

تعیین ۲۵ پروژه کلان ملی در حوزه تحقیقاتی پزشکی در دهه ۷۰

همزمان با رشد نیروی انسانی، تعیین اولویت های تحقیقاتی کشور و جهت دادن پروژه ها و پایان نامه ها به سمت اولویت ها از سیاست های مفید شورای پژوهش های علمی کشور در دهه ۷۰ بود؛ اتفاقی که باعث شد کمیسیون پزشکی در این شورا علوم پایه را به گروه های علوم بالینی، بهداشت، علوم دارایی و تغذیه تقسیم کند و در نهایت ۲۰۰ اولویت پژوهشی و ۲۵ پروژه کلان ملی تعریف شد.

افت وخیز جمعیت دانشجویی پزشکی

حوزه های مرتبط با پزشکی هم از سال ۶۱ تا ۸۰ تغییرات قابل توجهی داشت؛ به طوری که تعداد دانشجویان آن از ۶ هزار و ۸۱۰ به ۲ هزار و ۲۳۰ دانشجوی رسید که نشان دهنده بریزش ۶۷ درصدی بود. اما این روند تعداد پذیرش دانشجویان حوزه ۲۳ هزار و ۹۱۰ در سال ۸۱ به ۴۸ هزار و ۱۱۰ در سال ۱۴۰۰ رسید که حاکی از رشد ۱۰۱ درصدی است. یعنی عملاً در دهه دوم سیاست افزایش جمعیت دانشجویی پیگیری شد.

رشد ۲۴۵ برابری مراکز تحقیقاتی در حوزه سلامت طی ۴ دهه

تعداد مراکز تحقیقاتی هم در ۲۰ سال اول از ۳ به ۱۰۰ مرکز رسید. وضعیت این مراکز در ۲۰ سال دوم تغییرات جدی تری هم داشت، به طوری که تعدادشان از ۱۱۷ در سال ۸۱ به ۷۳۷ در سال ۱۴۰۰ رسید که معنایش رشد ۵۲۹ درصدی است.

تولید سالانه ۷۰ هزار مقاله حاصل فعالیت های پژوهشی حوزه سلامت

تولید مقالات سالیانه هم از حدود ۷ هزار به بیش از ۷۰ هزار رسید و استاندارد به مقالات هم از ۱۸ هزار به ۷۵ هزار افزایش یافت که نشان دهنده بالا رفتن کیفیت مقالات منتشر شده در حوزه های مختلف است.

فارغ التحصیلان پزشکی ۶ برابر شدند

تعداد فارغ التحصیلان تخصصی از ۴۲۰ به هزار و ۳۲۲ نفر افزایش یافت که رشد ۱۱۴ درصدی داشته است. این میزان برای ۲۰ سال دوم از هزار و ۳۵۸ به دو هزار و ۸۳۲ طی سال های ۸۱ تا ۱۴۰۰ رسید.

رتبه جهانی علمی ایران ۳۸ پله ارتقا یافت

رتبه تولید علم ایران هم از ۵۴ به ۲۵ کاهش یافت که نشان دهنده موفقیت کشور در این حوزه است. رتبه تولید علم هم از ۴۲ به ۱۶ رسید که نشان می دهد ایران در زمره ۲۰ کشور برتر دنیا در این حوزه قرار دارد؛ همچنین مجموع اعضای هیات علمی با رتبه های علمی استاد ممتاز، استاد، دانشیار، استادیار و مربی هم طی سال های ۷۲ تا ۱۴۰۰، از دو هزار و ۱۲۲ به ۲۱ هزار و ۱۷۶ رسید که نشان دهنده رشد ۸۹۷ درصدی است.

بهبود وضعیت جهانی ایران در شاخص های مختلف مرتبط

اگر چه با گسترش آموزش عالی در دو دوره ۲۰ ساله اول و دوم، رتبه کشور در حوزه تولید محققان دانشگاهی به نسبت جمعیت از رتبه ۱۰ به ۵ و ۳ در میان کشورهای جهان رسید، اما به کارگیری آموخته های این تحقیقات و استفاده از تأثیرگذاری دانش این حوزه برای حل مسائل و مشکلات کشور با کند ی پیش رفت، تا جایی که در سال ۹۱ مقام ایران در شاخص نوآوری رتبه ۱۰۶ در بین کشورهای جهان بود. اما این رتبه با توجه به توسعه شرکت های دانش بنیان و ارتباط

بیشتر دانشگاه ها با صنعت و تجارت این رتبه زیر ۶۰ رسیده است. همچنین شاخص به کارگیری دانشمندان برای تولید علم نافع هم از رتبه های ۸۹ تا ۱۳۱ تا رتبه های ۵۰ تا ۶۰ کاهش پیدا کرده بود. در شاخص تحقیق و توسعه هم از رتبه ۵۰ به ۵۵ و در تأثیرگذاری دانش هم از رتبه ۹۱ در سال ۹۴ به حدود ۵۰ در سال ۹۹ رسید. سوال اصلی درباره پژوهش ها این است که تا حد چه توانسته اند معرفت عمومی را افزایش دهند؛ فرهنگ جامعه را بالا ببرند؛ تولید ناخالص را افزایش دهند؛ پیشرفت های بنیادی و کاربردی مهم ایجاد کنند...

۸ راهبرد برای رسیدن به مرجعیت علمی در حوزه پزشکی برای ۲۰ سال آینده

در این ۲۰ سال، هدف افزایش نوآوری، تولید علم نافع و رسیدن به مرجعیت علمی بوده است. با توجه به رشد بی نظیر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی و توجه به ارتقای کیفی آنها، طبیعتاً تولید نیروی انسانی و استمرار برپوند پژوهشی هم ادامه خواهد یافت. اما در ۲۰ سال سوم تعهدات موثری لازم است تا تربیت نیروی انسانی با به کارگیری علم و تجربیات دانش آموختگان در راستای رفع مسائل و مشکلات کشور همراه شده و تأثیرگذاری دانش آنها در ارتقا و بهبود سلامت جامعه هویدا شود. در این زمینه راهبردهای مختلفی برای دوره سوم مورد نیاز است که در صورت تحقق می تواند نقش مهمی در رسیدن به اهداف داشته است.

حاکمیت میانسی، ارزش ها، اخلاق و موازین اسلامی در نظام آموزش عالی و تحقق دانشگاه اسلامی، تشکیل تولید توانمند در سیاستگذاری و راهبری علم و فناوری کشور و تبیین تعریف مرجعیت علمی ایرانی-اسلامی، ترویج تفکر و اخلاق پژوهش و فرهنگ نوآوری در جامعه دانش آموزی و دانشجویی کشور، طراحی، تدوین، تصویب و اجرای برنامه نظام ملی نوآوری با رویکرد مرجعیت، افزایش مشارکت بخش خصوصی در پژوهش، فناوری و ارائه خدمات، توسعه دیپلماسی علم و فناوری جهان و اولویت کشورهای جهان اسلام، سیانت و حمایت ارتد، توسعه و تجاری سازی علوم و فنون با محوریت تولید ثروت و بهبود سازوکار و الزام به کارگیری یافته های پژوهش در حیطه خدمات و تصمیم سازی هشت راهبرد تعیین شده برای این حوزه است.

مولفه هایی که پیشرفت کشور را به همراه خواهد داشت

یکه دیگری که در این مقاله برای ۲۰ سال آینده به آن تأکید شده، اینکه در شرایط فعلی کشور برای تحقق افزایش نوآوری، تولید علم نافع و رسیدن به مرجعیت علمی باید شش نکته را مدنظر قرار دهد؛ حفظ و تکرم دانشمندان و پژوهشگران کشور، تقویت ساختارها و دروندا پژوهش، تغییر شیوه ارزشیابی پژوهش، افزایش اعتبارات پژوهشی و هدفمند کردن تحقیقات و ترویج فرهنگ علم نافع را باید به عنوان مولفه هایی برای تحقق مرجعیت علمی در حوزه پزشکی در دو دهه آینده دانست.

رئیس دانشگاه آزاد واحد بابل در گفت و گو با «فرهیختگان»:

سهام ۵۰ درصدی استعدادهای دانشجویی از تیم کشتی دانشگاه آزاد

مطهره سادات قاسمی
خبرنگار گروه دانشگاه

چندی پیش خبر کسب مقام سوم در لیگ برتر کشتی توسط تیم دانشگاه آزاد منتشر شد و توجه افراد زیادی را به خود جلب کرد، زیرا صعود یک تیم دانشگاهی در یکی از معتبرترین لیگ های برتر ورزش کشتی تا حدودی تعجب برانگیز است اما در واقع دانشگاه آزاد به دلیل وسعت زیادش در کشور و واحدهای دانشگاهی متعددی که در استان های مختلف ایجاد کرده، ظرفیت تشکیل یک تیم کشتی در استان مازندران را-که تا روپود فرهنگ مردمش با کشتی عجین است- در خود جای داده است. مسئولیت این تیم با واحد بابل است.

در ادامه می توانید گفت و گوی «فرهیختگان» با سید میرالله حسینی ریاست این واحد دانشگاهی و مسئول تیم کشتی دانشگاه آزاد درباره جزئیات این تیم و نحوه صعود در مسابقات را بخوانید. سید میرالله حسینی، رئیس دانشگاه آزاد واحد بابل و رئیس انجمن کشتی دانشگاه آزاد کل کشور در گفت و گو با «فرهیختگان» بیان کرد: «لیگ برتر کشتی ایران یکی از معتبرترین لیگ ها در دنیا است، زیرا کشتی گیرها فنی و بین قهرمانان جهان هستند؛ تا به الان دانشگاه آزاد کشور در این لیگ مقامی کسب نکرده و در ده هشتم به بالا قرار داشت یا حذف شده بود. به دستور دکتر طهرانچی دو میلیارد منابع مالی در اختیار تیم کشتی قرار گرفت در این لیگ شرکت کردیم. هر چند باید گفت دو میلیارد برای تیم یک کشتی بسیار مبلغ پایینی است.» وی افزود: «بانک شهر با ۳۰ و اندی میلیارد، ستارگان با ۱۹ میلیارد و آلفای مرز آباد با ۱۰ میلیارد تومان اعتبار به عنوان رقبای ما در لیگ برتر کشتی حضور داشتند. با بازیابی هایی که انجام دادم علاوه بر دو میلیارد تومان اعتباری که توسط دانشگاه به ما داده شده بود، دو میلیارد دیگر نیز از شرکت سانپا دریافت کردم و جمعاً اعتبار ما به چهار میلیارد تومان رسید. در واقع کل قرداد بازیکنان تیم دانشگاه آزاد چهار میلیارد تومان بود.»

حسینی با بیان اینکه دانشگاه آزاد استان مازندران نماینده کل دانشگاه آزاد ایران در لیگ برتر کشتی ایران بود، اظهار کرد: «اهمیت قضیه در این لیگ منعطف و بازیکنان تیم بود و باید افرادی را به عنوان کشتی گیر جذب می کردیم. من در سال ۱۳۸۴ نفر سوم کشتی دانشجویان دنیا شدم، یعنی کشتی گیر بوده هستم، به همین دلیل در این راستا از اعتبار خودم برای جذب کشتی گیر استفاده کردم. کشتی گزانی مانند رضا عطری، عزت الله اکبری، امین طاهری و محمد صادق فیروزپور از جمله بازیکنانی بودند که به اعتبار من در تیم دانشگاه آزاد کشتی گرفتند.»

وی ادامه داد: «محمود حسن نیا مسئولیت سرمربیگری تیم را برعهده داشت. بشیر باجان زاده قهرمان دنیا است که مدرسه عالی مهارت کشتی دانشگاه آزاد زیر نظر این فرد اداره می شود. با این افراد تیم شکل گرفت و هیچ کس فکر نمی کرد بتوانیم از گروه ستارگان ساری و آلفای مرز آباد صعود کنیم. در مرحله نیمه نهایی با تیم هورن مازندران با ۴۰ میلیارد اعتبار، هم گروه بودیم که طبق بررسی ها تصمیم گرفتیم جدیت خود در بازی با تیم هورن را کاهش دهیم تا حداقل روی سکو برویم. با

امید به خدا این اتفاق رخ داد و تیم دانشگاه آزاد در لیگ برتر کشتی ایران مقام سوم را به دست آورد.»

رئیس دانشگاه آزاد واحد بابل تشریح کرد: «نکته مهم دیگر این است که تمام مسابقات تیم دانشگاه آزاد پخش زنده بود. همان طور که بیان کردم تیم دانشگاه آزاد مقام سوم در لیگ را کسب کرد. آن هم در مقابل تیم بانک شهر که سال گذشته رتبه اول باشگاه های دنیا را از آن خود کرده بود یا تیم ستارگان در مقابل ما حذف شد. در حالی که سال گذشته مقام سوم در بین باشگاه های دنیا را داشت.»

وی در ادامه گفت: «تیم دانشگاه آزاد ۲۵ کشتی گیر داشت که نیمی از آنها از دانشجویان دانشگاه آزاد بودند. با توجه به دستور دکتر طهرانچی اولین مدرسه عالی مهارت کشتی کل کشور در واحد بابل احداث شد و تجهیزات و امکانات این مدرسه را از فدراسیون کشتی دریافت کردیم. به همین جهت تمام تمرینات اعضای تیم کشتی دانشگاه آزاد در واحد بابل انجام می شد. این تیم کشتی قطعاً با حمایت های دکتر طهرانچی تشکیل شد. روز فینال نیز ایشان حضور داشتند. تیم های مختلف از قهرمانان روس در لیگ کشتی استفاده کرده بودند اما باز هم دانشگاه آزاد بود که توانست بین این تیم ها مقام سوم را کسب کند و بسیاری از بازیکنان را شکست دهد. این مقام، مقام بسیار ارزشمندی است.»

حسینی در پایان بیان کرد: «باید حمایت های مالی خوبی از تیم کشتی دانشگاه آزاد به عمل بیاید و سیاست های درستی در این جهت اتخاذ شود تا در مسابقات بعدی رتبه بهتری کسب کنیم. البته در حال حاضر با مقام سوم احتمال راهیابی ما به باشگاه های جهان بالای ۹۰ درصد است.»

